

FŐVÁROSI ÍTÉLŐTÁBLA
18.Pf.20.422/2014/11. szám

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Pongrácz Krisztina ügyvéd (**felperesi jogi képviselő címe**) által képviselt felperes neve (**felperes címe**) felperesnek - a dr. Péchy Kristóf ügyvéd (**alperesi jogi képviselő címe**) által képviselt alperes neve (**alperes címe**) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 36.P.22.943/2011/51. számú ítélete ellen az alperes által 52. sorszám alatt benyújtott fellebbezés és a felperes részéről Pf.8. sorszám alatt benyújtott csatlakozó fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és a felperes keresetét egészében elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperes részére az Áfa összegét is tartalmazó 2 540 000 (Kétmillió-ötszáznegyvenezer) forint együttes első-, másodfokú és felülvizsgálati perköltséget; valamint az államnak - külön felhívásra - 900 000 (Kilencszázezer) forint kereseti, 1 700 000 (Egymillió-hétszázezer) forint fellebbezési és 2 500 000 (Kétmillió-ötszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s :

Az 1973. évben született felperes 1998. óta versenyszerűen folytatta a Magyarországon ebben az időszakban elterjedt streetfighter akrobatikus motorozást, amely sportágban kimagaslóan eredményes volt, a 2000. évben megnyerte a magyar bajnokságot.

2001. február 25-én a felperes és a hongkongi cég között szponzori szerződés jött létre, amelyben a felperes összesen 200 000 dollár díjazás ellenében vállalta a 2001. április 1. és 2001. október 31. közötti időszakban a motorversenyeken, az ahhoz kapcsolódó bemutatókon és öt reklámrendezvényen a cég márkajelzésével ellátott ruházatban való részvételét azzal, hogy csökkentett díjazásra jogosult, ha a hivatalos versenynaptárban szereplő versenyek 15-70 %-án vesz részt, míg nem jogosult díjazásra, ha a versenyek kevesebb mint 15 %-án vesz részt.

2001. május 8-án a felperes közlekedési balesetet szenvedett, amelyből eredő sérülései miatt egy hétig kórházi kezelés alatt állt, és egy évig táppénzes állományban volt. Sérülései miatt a motorversenyzői tevékenység folytatására nem vált alkalmatlanná, gyógyulását követően - 2001. szeptemberétől - ismét rendszeresen részt vett motorversenyeken, de korábbi eredményességét már nem nyerte vissza.

2001. május 8-án a felbontotta a felperes szponzori szerződését.

A balesetért felelős forgalmi rendszámú tehergépkocsi az alperesnél rendelkezett érvényes és hatályos kötelező gépjármű-felelősségbiztosítással. A 2004. január 23-án kelt levelével a felperes felszólította az alperest a betéti társaságán keresztül végzett tevékenységgel kapcsolatos keresetveszteség címén a 2001. május 8. és 2002. május 7. közötti időszakra 227 000 Ft; míg a 2001. február 25. napi szponzori szerződés alapján elmaradt vagyoni előny címén a ki nem fizetett díj összegének megfelelő 58 273 200 Ft megtérítésére. Az alperes 2005. január 26-án megfizetett a felperes részére a táppénzes időszakra keresetveszteség, károsodott vagyontárgyak értéke, fogpótlás költsége, élelemfeljavítás költsége, háztartási kisegítés költsége és nem vagyoni kártérítés címén, késedelmi kamatokkal együtt összesen 5 042 450 Ft-ot; a szponzori szerződésből eredő elmaradt előny megfizetését viszont bizonyítatlanságra hivatkozva megtagadta.

A felperes a 2009. március 2-án érkezett módosított keresetében kérte kötelezni az alperest 60 303 200 Ft és járulécai megfizetésére - elsődlegesen elmaradt jövedelem címén azzal, hogy a baleset hiányában a szponzori szerződés alapján 58 273 200 Ft díjazásban, míg motoros versenyeken megrendezett bemutatókon való részvétele folytán 2 030 000 Ft díjazásban részesülhetett volna; másodlagosan elmaradt jövedelem címén, de általános kártérítésként; harmadlagosan versenyzői pályafutása lehetetlenné válása miatt általános kártérítésként.

Az alperes a követelés elévülésére, valamint bizonyítatlanságára hivatkozva a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság először 36.P.23.026/2005/41. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította azzal az indokolással, hogy a baleset és az igényelt kár bekövetkezése közötti okozati összefüggést bizonyítani nem tudta; míg a Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.20.080/2010/4. számú ítéletével, lényegében helyes indokai alapján, helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét. A Kúria jogelődje, a Legfelsőbb Bíróság azonban Pfv.VIII.21.636/2010/5. számú felülvizsgálati részítéletével a jogerős ítéletnek a felperes harmadlagosan, versenyzői pályafutása lehetetlenné válása miatt előterjesztett kártérítési kereseti kérelmét elutasító rendelkezését az első fokú ítélet e rendelkezésére kiterjedően hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot ebben a keretben új eljárásra és új határozat hozatalára utasította, egyebekben a jogerős ítéletet, mint részítéletet hatályában fenntartotta; a hatályon kívül helyező rendelkezéssel kapcsolatos felülvizsgálati perköltséget a felek 500 000 - 500 000 Ft + Afa jogi képviselési díja, valamint a le nem rótt 2 500 000 Ft felülvizsgálati eljárási illeték összegében állapította meg. A felülvizsgálati részítélet indokolása szerint a felperes nem bizonyította az elmaradt jövedelem körében a kára bekövetkezését, ezért a jogerős ítélet helytállóan döntött az elsődlegesen és másodlagosan előterjesztett kereseti kérelem elutasításáról. A harmadlagos kereseti kérelem elutasításának az indokai azonban megalapozatlanok, így az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokkal ellentétesen utasította el a felperesnek a versenyzői pályafutás megszakadása miatti kár megtérítése iránti keresete körében előterjesztett bizonyítási indítványait.

A hatályon kívül helyezést követően folytatódott eljárásban az elsőfokú bíróság további tanúkat hallgatott ki, igazságügyi orvos-szakértői bizonyítást, majd annak kiegészítését rendelte el, elutasította azonban a felperesnek új igazságügyi orvos-szakértői, valamint sportközgazdász szakértői bizonyítás elrendelésére irányuló indítványait.

Az elsőfokú bíróság 51. sorszámú ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 10 000 000 Ft-ot és annak 2001. június 1-től 2004. április 30-ig az évi költségvetési törvényben meghatározott mértékű, 2004. május 1-től 2013. június 30-ig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes, 2013. július 1-től a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal egyező mértékű kamatát, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1 500 000 Ft + Áfa perköltséget, továbbá úgy rendelkezett, hogy a felperes 756 000 Ft kereseti illeték és 2 100 000 Ft felülvizsgálati illeték, az alperes 144 000 Ft kereseti illeték és 400 000 Ft felülvizsgálati illeték az államnak, külön felhívásra történő megfizetésére köteles.

Az első fokú ítélet indokolása szerint az alperesnek az arra hivatkozással tett elévülési kifogása, hogy a felperes a kárrendezési eljárás során a 2004. január 23. napján írt felszólításában kizárólag elmaradt jövedelem címén terjesztette elő igényét a szponzori szerződésre alapítva, és 2009. február 27-én a peres eljárás során terjesztette elő igényét először azon az alapon, hogy versenyzői pályafutása derékba tört, nem volt alapos, mivel a kereseti követelés tekintetében 2009-ben csak a követelés jogcímét egészítette ki, így a kárigény előterjesztése elévülési határidőn belül megtörtént. A versenyzői pályafutása lehetetlenné válására alapított, a 2014. március 14. napjáig hatályos Ptk. (a továbbiakban: Ptk.) 359. §-ának (1) bekezdése alapján általános kártérítésként előterjesztett kereset részben alapos. Bár az igazságügyi pszichiátert és pszichológust is bevonó orvos-szakértői vélemények szerint önmagában a perbeli balesetben elszenvedett sérülés okán a felperes nem vált alkalmatlanná a versenyzői tevékenységre, és nem igazolható lelki állapotának kóros irányú változása, azonban sportpályafutásának megszakadását, teljesítményének visszaesését indokolhatja a perbeli baleset, illetve az azt követő kiesés az aktív versenyzésből. Az autó- és motorversenyzőket ért közlekedési balesetek hátrányosan befolyásolhatják a versenyzők későbbi sporttevékenységét, eredményességét, okozhatnak olyan szorongást, félelemérzetet, amelyek befolyásolhatják sporttevékenységben való részvételüket. A bizonyítékok értékelése alapján az elsőfokú bíróság úgy találta, hogy a felperes versenyzői pályafutása a perbeli balesettel okozati összefüggésben vált lehetetlenné, hiszen a balesetet megelőzően igen eredményesen űzött sport kivételes bátorságot, elszántságot kíván, jó egyensúlyérzék szükséges hozzá, ezért elfogadható, hogy a baleset után már nem tudott hasonló sikereket elérni. Egy kiemelkedő teljesítményű sportolónak, aki a sportpályafutásának a kezdetén a külföldi sportesemények által kínált lehetőségek valódi megnyílását megelőzően szenved balesetet, általános kártérítés megállapítható, hiszen az eredményesség visszaesése nyilvánvalóan vagyoni károsodást is eredményez, azonban - figyelemmel arra, hogy a kár összegét olyan bizonytalan tényezők is befolyásolják, mint az érvényesülési lehetőségek változása, az esetleges súlyos sportsérülések - a kár összezszerúsége egyébként nem határozható meg. Az elsőfokú bíróság a felperes egyéni körülményeire tekintettel mérlegeléssel az általános kártérítés összegét káreseménykori értékviszonyok alapján 10 000 000 Ft-ban határozta meg azzal, hogy ez az összeg alkalmas a felperes teljes anyagi kárpótlására, és ezt meghaladóan utasította el az eltúlzottan magas kereseti követelést. A megítélt tőkeösszeg után a Ptk. 301. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest késedelmi kamat megfizetésére, valamint a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése szerint rendelkezett a

pernyertesség-pervesztesség arányában a perköltség, valamint a le nem rótt kereseti és felülvizsgálati eljárási illeték viseléséről.

Az ítélettel szemben az alperes fellebbezést, a felperes csatlakozó fellebbezést terjesztett elő.

Az alperes a fellebbezésében kérte elsődlegesen az első fokú ítélet megváltoztatását, a kereset teljes elutasítását, a felperesnek első- és másodfokú perköltségében marasztalását; másodlagosan kérte az ítélet megváltoztatását, a marasztalás összegének 1 Ft-ra leszállítását, a felperesnek első- és másodfokú perköltségében marasztalását. A fellebbezésben változatlanul fenntartotta azt az álláspontját, hogy a felperes által előterjesztett kártérítési igény elévült. Az elévülési időn belül a felperes általános kártérítés jogcímén nem érvényesített igényt, az elévülési időn belül kizárólag egy szponzori szerződéssel összefüggő jövedelemvesztesség címén érvényesítette a követelését; a jogintézmény céljával ellentétes az értelmezés, hogy teljesen más alapokon nyugvó, más körülményekkel összefüggésben történt igényérvényesítés alkalmas lenne az elévülés megszakítására. Mindezen felül megalapozatlannak találta azt az elsőfokú ítéleti megállapítást, hogy a felperes a közlekedési balesettel okozati összefüggésben sporttevékenység folytatására alkalmatlanná vált. A beszerzett igazságügyi orvos- és pszichiáter szakértői vélemények szerint a balesetben elszenvedett sérülés okán a felperes nem vált alkalmatlanná a baleset előtt gyakorolt sporttevékenység folytatására. A felperes azon személyes, szubjektív nyilatkozata, mely szerint a baleset miatt sporttevékenysége folytatásában korlátozó panaszokkal küzd, objektív bizonyítékokkal cáfolt; nem volt tényleges oka arra, hogy a baleset után az azt megelőző időszakhoz képest nem azonos intenzitással és eredményességgel versenyezzen. Rámutatott arra, hogy a per kezdeti szakaszában a kereset kizárólag a szponzori szerződéssel kapcsolatos jövedelemvesztességgel összefüggésben került előterjesztésre, és ebben az időszakban a felperes nem hivatkozott versenyzési képtelenségére, hanem csak a per azon szakaszában, amikor a rendelkezésre álló peradatok alapján már kétséges volt a szponzori szerződéssel kapcsolatos igényérvényesítés sikere. Mindezen felül az sem volt bizonyított, hogy a felperes sportkarrierje valóban törést szenvedett volna, a perben ugyanis csatolt számos okirat igazolja, hogy versenyzői, sportbemutatói tevékenységét a balesetet követő években is folyamatosan gyakorolta, és magas színvonalon űzte. Az elsőfokú bíróság továbbá a polgári anyagi jogszabályok megsértésével állapította meg az általános kártérítésre jogosultságot, tekintettel arra, hogy ezen a címen a követelés csak abban az esetben tekinthető megalapozottnak, ha a kár bekövetkezése biztos. A perben rendelkezésre álló adatok azonban semmiben nem támasztják alá, hogy a felperest a baleset bekövetkezésének elmaradása esetén biztosan kár érte volna. Nem igazolta a felperes, hogy a motorversenyzéssel összefüggésben a káreseményt megelőzően milyen összegű jövedelmet szerzett, és nem támasztja alá semmi azt a feltételezést, hogy a baleset hiányában a jövőben ténylegesen jövedelmet szerzett volna. Az általános kártérítés megítélt összege egyébként is rendkívül mértékben eltúlzott, különös tekintettel arra, hogy a baleset előtti, a 2000. évre vonatkozó jövedelemigazolás szerint a felperesnek az egész évben 305 995 Ft adózás előtti jövedelme keletkezett akkor, amikor sikeres versenyzőnek minősült - azzal együtt, hogy nincs bizonyíték arra, hogy ez a jövedelem a versenyzésből származott volna. Az általános kártérítés nagyságrendje nem lehet független a károsult

adott tevékenységgel elért korábbi, illetve a jövőben elérhető jövedelmétől. A rendelkezésre álló adatok nem adnak alapot annak a megállapítására, hogy az egyébként valójában és indokoltan abbahagyott versenyzői karrier folytán jelentős, 10 milliós nagyságrendű jövedelemtől esett volna el.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében kérte a fellebbezéssel érintett részben az első fokú ítélet helybenhagyását, az alperesnek másodfokú perköltségében marasztalását. Hangsúlyozta, hogy az elévülés tényét az érvényesíteni kívánt igény jogcíme nem befolyásolja, az elévülés megszakadására alkalmas minden olyan felszólítás, amelyből a közölt adatok alapján a kötelezett meg tudja állapítani, hogy milyen jogviszonyból, tényállásból származó követelésről van szó. Megfelelően bizonyította, hogy a közlekedési balesettel okozati összefüggésben vált a sporttevékenység folytatására alkalmatlanná. A beszerzett szakértői vélemények határozottan állították, hogy a sportpályafutása megszakadását, teljesítménye visszaesését a baleset, illetve az aktív versenyzésből azt követően történt kiesése indokolhatja. A versenyzésre való képtelensége a baleset következtében fellépett, és azóta is fennmaradó szorongás és félelemérzés következménye. A perben meghallgatott tanúk nyilatkozata alapján megállapítható, hogy a motorozással hozzá hasonló képességű versenyzők alkalmanként 3 500 és 6 000 euró összeg közötti díjazásban részesültek, és évente legalább 30 hasonló díjazású fellépéssel lehetett számítani. Töretlen a bírói gyakorlat abban a tekintetben, hogy a tényleges jövedelmet nem kizárólag az adóhivatalnál fellelhető adatok alapján állapítja meg, hanem valamennyi rendelkezésre álló bizonyítékot értékel. Az általános kártérítésre való jogosultságát megalapozza az a körülmény, hogy kiemelkedő sportteljesítmény felfelé ívelő szakaszában, pályafutása kezdetén, mégis rendkívül eredményes szakaszban következett be a baleset, amely miatt kényszerült várhatóan nemzetközi színvonalú karrierje abbahagyására. Az így felmerült kár pontos összegszerűségét semmilyen bizonyítás nem határozhatta meg, ezért alapos volt az általános kártérítésre jogosultság megállapítása.

A felperes a csatlakozó fellebbezésében kérte az első fokú ítélet megváltoztatását, és a követelés tőkeösszegének 58 273 200 Ft-ra felemelését azzal az indokkal, hogy a fellebbezési ellenkérelmében előadottak szerint várható sportolói pályafutásának időtartama és nemzetközi színvonalú eredményes karrierje esetében a teljes anyagi kárpótlásra ez az összeg alkalmas. A szponzori szerződéssel megfelelően bizonyította, hogy hozzá hasonló képességű versenyzővel közel 6 000 000 Ft összegű díj erejéig köthető egy szezonra ilyen tartalmú szerződés, a motorozók karrierje átlagosan 40-45 éves korukig határozható meg, így a balesetet követően minimum 20 éven keresztül képes lehetett volna a versenyzésre, illetve bemutatókon történő részvételre, ebből következően az általa meghatározott kártérítési összeg nem tekinthető eltúlzottnak.

Az alperes a csatlakozó fellebbezési ellenkérelmében kérte az első fokú ítéletnek a csatlakozó fellebbezéssel érintett részében való helybenhagyását.

Az ítéltábla a fellebbezést alaposnak, míg a csatlakozó fellebbezést alaptalannak találta a következők szerint:

Az elsőfokú bíróság a kérelem és ellenkérelem keretei között szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a bizonyítékoknak a Pp. 206. §-ának (1) bekezdése szerinti mérlegelési

jogkörében a tényállást helyesen állapította meg, azon alapuló érdemi döntésével azonban az ítélet tábla nem értett egyet.

Helytállóan hivatkozott arra az alperes, hogy a felperes a pert megelőző kárrendezési eljárásban és az eredeti keresetében kifejezetten csak a 2001. február 25. napján kötött szponzori szerződésből származó elmaradt jövedelem címén terjesztette elő igényét; az azonos összegben, de a versenyzői pályafutás derékba törése alapján a jogerős részítélettel még el nem bíralt harmadlagos kereseti kérelmét először a 2009. február 27. napján kelt és 2009. március 2. napján érkezett előkészítő iratában adta elő.

Az elévülési kifogás vizsgálata szempontjából először abban kellett állást foglalni, hogy a felperes az elsődleges, másodlagos, harmadlagos viszonylatban előadott kereseti kérelmeit valódi vagy látszólagos keresethalmazatként, illetve a Pp. 146. §-ának (5) bekezdése a) pontja szerinti, a keresettel érvényesített jog megváltozását nem eredményező pontosításként terjesztette-e elő.

A kereset több kérelmet is tartalmazhat (tárgyi keresethalmazat). A tárgyi keresethalmazat létrejöttét eredményező kereset-kiterjesztés a keresetnek a Pp. 146. §-ának (1) bekezdése szerinti felemelését jelenti, amelyre - jogszabályi kivételektől eltekintve - az első fokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztéséig van lehetőség.

A valódi keresethalmazat esetében a felperes több, egymástól függetlenül is elbírálható kereseti kérelmet terjeszt elő. A kereset elsődlegesként, másodlagosként, stb. megjelölése csak formális jelentőséggel bír, mivel valamennyi keresetet egymástól függetlenül, külön-külön is el kell bírálni. Az egyes keresetek között eljárásjogi szempontból mellérendelt viszony van, a felperes csak valamennyi kereset eredményessége esetében tekinthető teljes mértékben pernyertesnek, az egyes kereseti kérelmek felől egymástól elkülönítve, akár részítélettel is lehet döntést hozni.

Ehhez képest a látszólagos keresethalmazat esetében valójában csak egyetlen keresetről kell dönten, az egyes kérelmek egymással függő, vagylagos viszonyban állnak. Ennek alapján az elbírálás szempontjából valódi jelentősége van a kereseti kérelmek elsődlegesként, másodlagosként, stb. megjelölésének, mivel a sorrendben később állított kereseti kérelmek elbírálására csak akkor van lehetőség, ha a korábbi kereseti követeléseket a bíróság elutasítja. Bármely vagylagos kérelem eredményessége esetében a felperes teljes egészében pernyertesnek tekinthető, a kereseti kérelmek egymástól függése miatt részítélet nem hozható (BDT 2006. 1504, BDT 2007. 1679).

Mindezekről függetlenül, amennyiben a felperes a keresettel érvényesített jog megváltoztatása nélkül annak megalapozására újabb tényeket hoz fel, vagy a megalapozottakat kiigazítja, nem minősül keresetváltoztatásnak, ezért annak előadására a másodfokú eljárásban is lehetőség van.

A felperes mindhárom előadott kereseti kérelmében ugyanazon kártérítési tőkeösszeg - 60 303 200 Ft - kötelezésére kérte az alperest, elsődlegesen a szponzori szerződés és motoros versenyeken megrendezett bemutatókon való részvétele alapján járó díjazás, másodlagosan ugyanezen az alapon, de általános kártérítés címén, harmadlagosan a

versenyzői pályafutása lehetetlenné válása miatt általános kártérítésként. Míg azonban az elsődleges és másodlagos kereseti kérelmében kifejezetten csak a 2001. évre kiterjedő, a szponzori szerződésből és a bemutatókból származó elmaradt jövedelmét igényelte, a harmadlagos kereseti kérelme szerint - bár ugyanebben az összegben -, de a teljes versenyzői pályafutása során elérhető, elmaradt jövedelme megtérítését kérte általános kártérítés címén. Az így pontosított három kereseti kérelmet egymással elsődleges, másodlagos és harmadlagos, vagyis viszonylatba állította, azaz a keresetét úgy terjesztette elő, hogy a számtani sorrendben következő keresetét a bíróság csak az előző követelése eredménytelensége esetén bírálja el.

A formálisan elsődleges és másodlagos kereseti kérelem ténybeli alapja azonos: a felperes egy meghatározott szponzori szerződésből elérhető, de a baleset miatt elmaradt jövedelmének a megfizetésére kérte az alperes kötelezését, csak elsődlegesen a Ptk. 355. §-ának (4) bekezdésén alapuló tételes kárszámítás, másodlagosan a Ptk. 359. §-ának (1) bekezdésén alapuló általános kártérítés alapján. A jogcímek pontosítása mellett, az azonos ténybeli alaphoz képest elsődlegesként és másodlagosként előadott kereseti kérelmek ezért az eljárási szabályok alapján nem minősülnek még látszólagos keresethalmazatnak sem, hanem a felperes másodlagosan csak a Pp. 146. §-ának (5) bekezdése a) pontja szerint pontosította a követelés jogcímét, de nem terjesztett elő az elsődlegesként előadott keresetéhez képest új ténybeli alapon nyugvó igényt.

Az előzőekhez képest a felperes a harmadlagos kereseti kérelmét egyértelműen látszólagos keresethalmazatként - és nem a kereset kiigazításaként - terjesztette elő, hiszen a *különböző* tényalapú követeléseit egymástól függően érvényesítette azzal, hogy a versenyzői pályafutása ellehetetlenülésére alapított általános kártérítés érdemi elbírálását arra az esetre nézve kérte, ha a 2001. február 25-i szponzori szerződésből eredő elmaradt jövedelem sem tételes kárszámítás, sem általános kártérítés alapján nem ítélt meg. Mindebből az alapvető logikai szabályok figyelembe vételével nyilvánvalóan következik, hogy a harmadlagos kereset alapja nem a szponzori szerződésen, hanem *ezen kívül* más jövedelmi forrásokon alapuló követelés, mert a felperes kifejezett kérelme alapján annak megítélésére csak akkor kerülhet sor, ha a szponzori szerződésből a káreseménnyel okozati összefüggésben elmaradt jövedelem nem állapítható meg. A ténybeli alap eltérése folytán nem lett volna akadálya a szponzori szerződésből és a versenyzői pályafutás ellehetetlenüléséből eredő *különböző* igények egymás mellett, valódi keresethalmazatként történő előterjesztésének sem; csupán a felperes választása szerint kívánt az eredeti keresetben érvényesített kárösszeg megtérítésének új alapját találni, azonban a harmadlagos keresetében már eltért a szponzori szerződés alapjától; ettől függetlenül, bár vagyilagosan előterjesztve, de ténylegesen új, korábban nem érvényesített igényt adott elő.

A keresethalmazat fentiekben kifejtett meghatározásán nem változtat, hogy a felülvizsgálati eljárás eredményeképpen, az ismertett bírói gyakorlattal ellentétesen, a Kúria az elsődleges és másodlagos kereseti kérelmek elutasításáról részítélettel határozott; a felülvizsgálati részítélet indokolásából ugyanis egyértelműen megállapítható, hogy az egyes kereseti kérelmeket egymással vagyilagosan előterjesztettnek tekintette, csupán az elsődleges és másodlagos kereset alapossága tárgyában a jogerős másodfokú ítélettel

egyezően elfoglalt álláspontját nem a teljes ítélet hatályon kívül helyezése mellett a végzés indokolásában, hanem a részítélet rendelkező része által fejtette ki.

Az elévülés megszünteti a jogosultság bírósági úton történő érvényesíthetőségét. A Ptk. 327. §-ának (1) és (2) bekezdése szerint a követelés teljesítésére irányuló írásbeli felszólítás - többek között - megszakítja az elévülést, azaz az elévülés újból megkezdődik. Az írásbeli felszólítás tartalmi feltételeiről a törvény nem rendelkezik, a bírói gyakorlat az elévülés megszakadását kiváltó hatást az olyan felszólítás esetén ismeri el, amely tartalmazza azokat az adatokat, amelyek alapján a kötelezett a vele szemben támasztott követelést kétségtelenül azonosítani tudja. A Kúria 1/2014. Polgári Jogegységi Határozata V. pontja alapján az új Ptk. hatálya alatt már nem alkalmazandó GKT 72/1973. számú állásfoglalás indokolása arra mutat rá, hogy a követelés elévülése megszakításának az értelmezése során arra kell figyelemmel lenni, hogy a jogosult milyen követelés érvényesítésére törekszik, és ebből a szempontból nincs jelentősége a jogalap téves megjelölésének, ha egyébként a felszólításból kitűnik, hogy a követelés miből származik.

A pert megelőző, az elévülés megszakítására alkalmas írásbeli felszólításban a felperes egyértelműen a szponzori szerződés megghiúsulásából eredő elmaradt jövedelmét érvényesítette, míg az elsődleges és másodlagos kereset elutasítása esetében vagylagos harmadlagos kereseti kérelmében az egész versenyzői pályafutásának a megghiúsulása, csökkent eredményessége miatti elmaradt jövedelmet igényelte.

Az elévülés megszakítására alkalmas írásbeli felszólításnak a követelés azonosítására azért kell alkalmasnak lennie, mert ennek alapján van a kötelezett abban a helyzetben, hogy kellő alappal hozhasson döntést annak teljesítése vagy a teljesítés megtagadása ügyében. A felszólításnak tehát akár közvetetten, de utalni kell azokra a vizsgálandó körülményekre, amelyekből a követelés alapossága tárgyában a kötelezett állást tud foglalni. A 2001. február 25-i szponzori szerződésből eredő elmaradt jövedelemre alapított követelés iránti felszólítás alapján az alperes nem vizsgálhatta a felperes teljes sportolói pályafutásának az ellehetetlenüléséből származó vagyoni károsodást, mivel az igény érvényesítése nem a teljes sportolói pályafutása, hanem annak egy kiragadott, kifejezetten csak a 2001. évre vonatkozó, a szponzori szerződéssel összefüggésben álló részletére irányult. Mindezek alapján helytállóan hivatkozott az alperes arra, hogy bár az eredeti követeléssel azonos összegben, de teljesen eltérő alapon, az egész sportpályafutást érintően először a követelést a felperes csak 2009. március 2-án terjesztette elő.

A per tárgyává tett baleset 2001. május 8-án következett be, és a felperesre kifejezetten méltányos értelmezés szerint az a fizikai, egészségi, lelki állapota, amely a további sporttevékenység folytatásában befolyásolhatta, már 2001. szeptemberében, de legkésőbb a táppénz lejáratakor, 2002. májusában feltétlenül kialakult. A jövőbeni károsodásra a járadékszámítás alapjának meghatározása tekintetében kialakult következetes, és az új Ptk. 6:533. §-ának (2) bekezdése által a jövőben a tételes anyagi jogba is beültetett bírói gyakorlat szerint a kár megtérítésének esedékessége akkor kezdődik, amikor a káresemény folytán kialakult állapot miatt először jelentkezik jövedelemvesztés. Mivel a versenyzés 2001. szeptemberi megkezdése óta a felperes állapotában a balesethez képest előre nem látható változás nem következett be, így 2009. március 2-ig a sportolói pályafutás ellehetetlenülésére alapított felperesi igény elévült.

Az elévülés bekövetkezésére tekintettel a felperes harmadlagos, a jogerős részítélettel el nem bíralt keresete nem lehetett eredményes, ezért az ítéletábrának nem kellett állást foglalnia abban, hogy a felperes a díjazásra alapot adó szerződések, kifizetési bizonylatok, az egyes konkrét versenyfeltételek igazolása nélkül, a tanúk által az elérhető jövedelmekre tett általános jellegű nyilatkozatok, továbbá az eredményesség csökkenésének a balesetre visszavezethető feltételezett összefüggése alapján egyébként a kár bekövetkezését megfelelően bizonyítani tudta-e.

Az eredményes elévülési kifogásra tekintettel a harmadlagos kereseti követelés eredményesen bíróság előtt nem érvényesíthető, ezért az alperesi fellebbezés eredményre vezetett, míg ebből értelemszerűen következően a felperesi csatlakozó fellebbezés nem lehetett alapos.

Mindezek alapján a fentiek szerint az ítéletábra az első fokú ítéletet a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján megváltoztatta, és a keresetet teljes egészében elutasította.

Az ítélet megváltoztatása következtében a felperes mind az első-, mind a másodfokú eljárásban peresztes lett, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint köteles az alperes javára a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) és b) pontja, (4), (5) és (6) bekezdése, valamint 4/A. §-a alapján a pertárgy értékére, a fellebbezett értékre, valamint ehhez képest kisebb mértékű jogi képviselői tevékenységre tekintettel meghatározott 1 000 000 Ft+Áfa összegű elsőfokú, 500 000 Ft+Áfa összegű másodfokú, valamint - a Kúria Pfv.VIII.21.636/2010/5. számú részítéletben meghatározott - 500 000 Ft+Áfa összegű felülvizsgálati perköltség, összesen bruttó 2 540 000 Ft összegű perköltség; továbbá az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 42. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint 900 000 Ft kereseti, a 46. §-ának (1) bekezdése szerint a 36.P.23.026/2005/41. számú ítélettel szemben előterjesztett felperesi fellebbezés folytán 900 000 Ft fellebbezési, a 36.P.22.943/2011/51. számú ítélettel szemben előterjesztett alperesi fellebbezés folytán 800 000 Ft fellebbezési, valamint az 50. §-ának (1) bekezdése szerinti 2 500 000 Ft felülvizsgálati eljárási illeték viselésére; míg a csatlakozó fellebbezési illeték megfizetésének a kötelezettsége az Itv. 51. §-ának (1) bekezdéséből következően a felperest nem terhelte.

A perköltség vonatkozásában a teljesítési határidő a Pp. 217. §-ának (1) bekezdésén alapult.

D e b r e c e n, 2014. november 13.

Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta s.k. a tanács elnöke, Dr. Pribula László s.k. előadó bíró,
Dr. Bakó Pál s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő